

Προς τη
ΡΑΑΕΥ
Πειραιώς 132
11854 Αθήνα

Ν. Ηράκλειο, 26 Απριλίου 2024
Αρ. Πρωτ.: 087288

e-mail: retail@raaey.gr

Θέμα: Δημόσια Διαβούλευση επί της σκοπούμενης τροποποίησης των άρθρων 39, 42, 15, 18 και 28 του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα Προμήθειας φυσικού αερίου, για την υποβολή γνώμης ΡΑΑΕΥ αναφορικά με το πλαίσιο αλλαγής προμηθευτή

Η εταιρεία μας, ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε., ανταποκρινόμενη στην εν θέματι δημόσια διαβούλευση της Αρχής σας, έχει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Αναφορικά με το προτεινόμενο νέο πλαίσιο των Επισημάνσεων, θεωρούμε ότι είναι κατ' αρχήν ορθή η ιδέα ενός κεντρικά διαχειριζόμενου μητρώου επισφαλειών (debt-flagging), ώστε να αποφεύγεται τόσο το βάρος της γραφειοκρατικής επικοινωνίας του Διαχειριστή με νέους και παλαιούς Προμηθευτές όσο και η προσπάθεια μερικών εξ αυτών να διατηρήσουν τους Πελάτες στο χαρτοφυλάκιό τους με βελτιωμένες προσφορές, μόλις πληροφορηθούν από την ανωτέρω επικοινωνία του Διαχειριστή, ότι ο Πελάτης τους επιθυμεί να αλλάξει Προμηθευτή (win-back). Η πρόταση αυτή συνεπικουρείται με τη μεταβατική πρόβλεψη περί Επισημάνσεων για υπερήμερες οφειλές Πελατών από την 1.1.2020 και μετά, ώστε να δημιουργηθεί ένα επαρκές αρχείο.

Η πρόταση αυτή εμφανώς εδράζεται στο σκεπτικό της υπ' αρ. 1888/2020 απόφασης ΣΤΕ με την οποία ακυρώθηκε το αντίστοιχο προϊσχύον καθεστώς στον ΚΠΗΕ. Το Ανώτατο Ακυρωτικό δέν απαγόρευσε την Αλλαγή Προμηθευτή εφ' όσον όμως τηρηθεί η αρχή της αναλογικότητας, και προς τούτο, παρείχε σχετικές κατευθύνσεις. Συγκεκριμένα ρητά αναφέρει ότι η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει μία «**διάκριση, αναλόγως του ύψους των ανεξόφλητων οφειλών σε συνάρτηση με την κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο πελάτης.**»

Στην υπό διαβούλευση πρόταση φαίνεται να έχει εφαρμοσθεί η **διάκριση ανά κατηγορία πελατών**, μιας και προτείνεται να υπάρχουν δύο (2) Επισημάνσεις για Μη Οικιακούς Καταναλωτές και τρεις (3) Επισημάνσεις για Οικιακούς. Η διάκριση αυτή εκτιμούμε πως είναι ελλιπής. Κατά τον ΚΠΦΑ (βλ. άρθ. 3.4 σε συνδυασμό με 11.4 ΚΠΦΑ) υπάρχουν όχι δύο, αλλά τέσσερις κατηγορίες Πελατών Φυσικού Αερίου:

- α) Οι Ευάλωτοι,
- β) Οι Οικιακοί,
- γ) Οι Μη Οικιακοί με ετήσια κατανάλωση μικρότερη από μία (1) GWh στη Χαμηλή Πίεση, και
- δ) Οι Μη Οικιακοί με ετήσια κατανάλωση μεγαλύτερη από μία (1) GWh στη Χαμηλή Πίεση ή στη Μέση ή στην Υψηλή.

Μια ορθή εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας θα έπρεπε να λαμβάνει υπ' όψη όλες τις κατηγορίες και τις μεταξύ τους σημαντικές διαφορές. Κατά συνέπεια, προτείνεται μια αντίστοιχη προσαρμογή, η οποία τηρεί πλήρως την αρχή της αναλογικότητας, και συνοπτικά έχει ως εξής:
Απαγορεύεται η Αλλαγή Προμηθευτή:

α) αν έχει υποβληθεί εντολή Επισήμανσης από:

- i. **τρεις (3)** διαφορετικούς Προμηθευτές για **Ευάλωτους Πελάτες**, χωρίς, σημειωτέον, να επηρεάζονται οι επιπλέον προστατευτικές διατάξεις των άρθρων 34.4 και 34.5 ΚΠΦΑ,
- ii. **δύο (2)** διαφορετικούς Προμηθευτές για **Οικιακούς Πελάτες**,
- iii. **έναν (1)** Προμηθευτή για **Μη Οικιακούς κατανάλωσης <1GWh/y στη Χ.Π.**, και

β) απαγορεύεται η Αλλαγή Προμηθευτή σε περίπτωση (μη διακανονισθείσας) οφειλής -όπως ισχύει σήμερα-, για **Μη Οικιακούς κατανάλωσης >1GWh/y στη Χ.Π. ή στη Μ.Π. ή στην Υ.Π.**

Σημειώνεται ότι η τελευταία κατηγορία δέον όπως εξαιρεθεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα περί Αλλαγής Προμηθευτή δεδομένου ότι πρόκειται για Πελάτες με εξειδικευμένες απαιτήσεις και συμβατικούς όρους, αλλά και καταναλώσεις πολύ μεγαλύτερης τάξης μεγέθους σε σχέση με λοιπές κατηγορίες. Η διαφοροποίηση αυτή ομολογείται ήδη και στον ΚΠΦΑ, βλ. άρθ. 11 παρ. 4 περί συμβατικών όρων, μέσα στους οποίους μπορούν να προβλεφθούν και ειδικοί όροι περί ληξιπρόθεσμων οφειλών και παύση εκπροσώπησης.

Περαιτέρω, είναι προφανές ότι στο υπό διαβούλευση πλαίσιο δεν έχει προταθεί κάποια **διάκριση αναλόγως του ύψους των οφειλών**. Παρά ταύτα, μια τέτοια διάκριση είναι αντικειμενικά δυσχερώς εφαρμόσιμη στην πράξη, καθώς κάθε επιμέρους κατηγορία πελατών εμπεριέχει μετρητές με πολλά διαφορετικά χαρακτηριστικά κατανάλωσης (πχ μια -οικιακή- παροχή μονοκατοικίας είναι τελείως διαφορετική από μία κεντρική παροχή πολυκατοικίας ή η παροχή ενός -μη οικιακού- φούρνου αρτοποιίας είναι τελείως διαφορετική από την παροχή μιας βιοτεχνίας υαλοφυγίας).

Κατά λογική συνέπεια, η μόνη προστασία πρέπει να αφορά στον έτερο πυλώνα του πλαισίου, δηλαδή αυτόν της **απενεργοποίησης μετρητή (ουσιαστικά, της διακοπής παροχής)**, η οποία είναι και **μία γενικά αποδεκτή και αναμενόμενη συνέπεια στις ενεργειακές συμβάσεις διαρκούς παροχής, όταν αυτές δεν εκτελούνται ορθά**.

Αναφορικά με το πλαίσιο εξόφλησης λογαριασμών, το ισχύον άρθ. 39, παρ. 7 προβλέπει, συνοπτικά, δύο ληξιπρόθεσμους λογαριασμούς πριν υποβληθεί εντολή απενεργοποίησης μετρητή, δηλαδή μια συνολική επισφάλεια ελάχιστης διάρκειας τριών μηνών (συμπεριλαμβανομένου αυτού της κατανάλωσης).

Ωστόσο, διαπιστώνεται πως το προτεινόμενο πλαίσιο επιμηκύνει σημαντικά τον χρόνο αυτόν με διάφορους τρόπους, καθώς συγκεκριμένα, προβλέπει:

- α) εκ νέου, δύο ληξιπρόθεσμους λογαριασμούς,
- β) δέκα (10) επιπλέον ημέρες για κλήση του πελάτη για διακανονισμό (νέο άρθ. 39.6),
- γ) είκοσι (20) επιπλέον ημέρες για νέα πρόσκληση εξόφλησης/διακανονισμού (νέο άρθ. 39.7), και
- δ) υποχρεωτική δοσοποίηση (κατ' ελάχιστον 6 δόσεις - νέο άρθ. 39.5).

Κατά συνέπεια, αν ο πελάτης εξαντλήσει κακόπιστα όλες τις δυνατότητες του, τότε το χρονικό διάστημα της επισφάλειας μεταβάλλεται σε, κατ' ελάχιστο, πέντε μήνες (τρεις μήνες που ισχύουν ήδη, συν ένα μήνα από τις περ. β' και γ', συν τον πρώτο μήνα της δοσοποίησης -ενδεχομένως και περισσότερο, αν πληρωθεί η πρώτη δόση αλλά όχι κάποια επόμενη-, άρα με τεράστια καθυστέρηση και προφανή κίνδυνο διόγκωσης του χρέους λόγω έκδοσης και νέων λογαριασμών.

Με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία των ενεργειακών αγορών, θεωρούμε ότι το θέμα της απενεργοποίησης μετρητή θα έπρεπε να θωρακιστεί διαφορετικά, και ως εκ τούτου, προτείνονται κάτωθι συγκεκριμένες, κατά την άποψή μας, δόκιμες παρεμβάσεις:

A) Η σημαντικότερη είναι η εξής: Είναι απαραίτητο να είναι σαφές ότι η απενεργοποίηση μετρητή δέον όπως παραμένει ενεργή ως δυνατότητα, ακόμα και μετά την Αλλαγή Προμηθευτή. Εφόσον απελευθερώνεται η Αλλαγή Προμηθευτή, θα πρέπει να προβλεφθεί ρητά και με πληρότητα τι θα συμβεί μετά από αυτήν. Σημειωτέον, δε, ότι η **δυνατότητα Απενεργοποίησης Μετρητή μετά την Αλλαγή Προμηθευτή προβλέπεται ήδη στον ισχύοντα Κώδικα και συγκεκριμένα στο άρθρο 42.6, περί μη τήρησης διακανονισμού με Παλαιό Προμηθευτή. Δεν προβλέπεται όμως η περίπτωση Αλλαγής Προμηθευτή χωρίς διακανονισμό (αφού μέχρι σήμερα δεν επιτρέπεται). Σημειωτέον ότι με την εν λόγω πρόταση δεν επηρεάζεται καθόλου, ούτε η πρόβλεψη των δύο λογαριασμών ούτε η υποχρεωτική δοσοποίηση.**

B) Επί των λοιπών ειδικότερων λεπτομερειών προτείνονται τα εξής:

α) **Χρονοδιάγραμμα Απενεργοποίησης** (άρθ. από **39.6** έως **39.8γ**): Κατ' αρχάς, δεν διαφωνούμε με την υποχρέωση πρότασης διακανονισμού πλην όμως είναι σκόπιμη μια ευκρινέστερη διατύπωση του άρθρ. **39.6**, ως εξής: «*Αν παρέλθει άπρακτη και η δεύτερη κατά σειρά προθεσμία εξόφλησης, ο Προμηθευτής οφείλει να επικοινωνήσει εντός δέκα (10) ημερών με τον Πελάτη για να του προσφέρει πρόταση διακανονισμού οφειλής σε δόσεις, προς την οποία ο Πελάτης οφείλει να απαντήσει εντός δέκα (10) ημερών*». Αντίστοιχη προσθήκη πρέπει να γίνει και στο άρθρ. **39.8**. Περαιτέρω, αν ο Πελάτης δεν απαντήσει ή δεν εξοφλήσει/ διακανονίσει την οφειλή ή, ακόμα, αν διακανονίσει χωρίς να τηρήσει τον διακανονισμό, ο Προμηθευτής θα πρέπει, με κατάλληλη προσαρμογή των άρθρ. **39.7** και **39.8β**, να έχει **δικαίωμα άμεσης υποβολής τόσο Εντολής Επισήμανσης όσο και Εντολής Απενεργοποίησης Μετρητή, αντίστοιχα με όσα ισχύουν σήμερα**. Η επιπλέον προθεσμία των 20 ημερών του άρθρ. **39.7** δεν είναι απαραίτητη, αντιθέτως μεγεθύνει την επισφάλεια. Στη φάση αυτή, ο Πελάτης είναι ήδη υπερήμερος δύο λογαριασμών και παραμένει αδιάφορος ή δεν εξοφλεί ή έχει ήδη απορρίψει τον διακανονισμό που του έχει ήδη προταθεί. Άλλωστε, το νέο άρθρο **39.7α** προβλέπει επαρκώς την άρση των καταστάσεων αυτών (δηλαδή, όλων των ανωτέρω Εντολών), αν τελικά ο Πελάτης πληρώσει ή διακανονίσει. Αν πάντως επέμενε κανείς να προσθέσει μια χροιά «αναλογικότητας» και στη διάταξη αυτή, το εν λόγω 20ήμερο θα έπρεπε να περιοριστεί σημαντικά (έως πχ 5 εργάσιμες ημέρες) και να ισχύει μόνο για Οικιακούς Πελάτες. Τέλος, το δικαίωμα Εντολής Απενεργοποίησης μετά την Αλλαγή Προμηθευτή θα πρέπει να έχει ένα μικρό αλλά εύλογο χρονικό όριο, ενδεικτικά: ι. **δεν συμφωνηθεί διακανονισμός, ο παλαιός Προμηθευτής θα**

δικαιούται να υποβάλει Εντολή Απενεργοποίησης της παροχής του πρώην Πελάτη εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την λήξη του τελικού λογαριασμού, ενώ ii. αν έχει συμφωνηθεί διακανονισμός και δεν τηρηθεί, ο παλαιός Προμηθευτής θα δικαιούται να υποβάλει Εντολή Απενεργοποίησης της παροχής του πρώην Πελάτη εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αθέτησης του διακανονισμού.

β) **Δόσεις** (άρθ. 39.3 και 39.5): Επί της υποχρεωτικής δοσοποίησης με κατ' ελάχιστον έξι (6) δόσεις (άρθ. 39.5), προτείνεται να προβλεφθεί αφ' ενός η δυνατότητα λιγότερων δόσεων αν τούτο ρητά επιθυμεί ο Πελάτης, κι αφ' ετέρου το δικαίωμα του Προμηθευτή να ζητά κάποιες εξασφαλίσεις, αλλά μόνο από Μη Οικιακούς πελάτες (κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας). Στο δε άρθ. 39.3 η πρόβλεψη περί εξ' αρχής δυνατότητας δόσεων για πληρωμή λογαριασμού δεν είναι ορθή και δέον όπως διαγραφεί.

γ) **Ενημέρωση** (σε διάφορα σημεία του άρθ. 39): Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ενημέρωση γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο σύμφωνα με τα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει ο Πελάτης στον Προμηθευτή (πχ sms, e-mail, εφαρμογές επικοινωνίας κλπ).

δ) **Σύμβαση από απόσταση** (άρθ. 42.2): Η πρόβλεψη ότι στην περίπτωση σύμβασης από απόσταση, η υποβολή Δήλωσης Εκπροσώπησης γίνεται «*το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την ημερομηνία παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας υπαναχώρησης του Πελάτη*» δεν συνάδει με την διάταξη του άρθ. 3ε παρ. 3 του Ν. 2251/1994 σύμφωνα με την οποία, «*τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν, εάν το επιθυμούν, να εκτελέσουν τις συμβατικές υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης.*»

ε) **Συγκεκριμένη ημέρα έναρξης ισχύος Δήλωσης Εκπροσώπησης** (άρθ. 42.3): Καταργούμενης της ισχύουσας διαδικασίας περί ελέγχου οφειλών από τον Διαχειριστή, είναι επιτακτικό πλέον να καταστεί σαφές, ότι κατά την υποβολή της αίτησης Αλλαγής Προμηθευτή, ο Προμηθευτής/Χρήστης δικαιούται να αιτηθεί προς τον Διαχειριστή συγκεκριμένη ημέρα έναρξης ισχύος της Δήλωσης Εκπροσώπησης Μετρητή του Πελάτη του, ιδίως αν υφίσταται δυνατότητα ηλεκτρονικής (ημερήσιας) καταγραφής της κατανάλωσης. Το ηλεκτρονικό σύστημα του Διαχειριστή διαθέτει ήδη σχετικό πεδίο αλλά δεν είναι επιλέξιμο.

στ) **Ημερομηνία πληρωμής** (άρθ. 39.4): Η σύνδεση της ημερομηνίας πληρωμής με την ημερομηνία αποστολής του λογαριασμού είναι προβληματική. Προτιμότερο να τεθεί συγκεκριμένη καταληκτική προθεσμία αποστολής του λογαριασμού αναλόγως της ημερομηνίας αποστολής των στοιχείων κατανάλωσης από τον Διαχειριστή στους Προμηθευτές. Επίσης δεν είναι κατανοητή, για το φυσικό αέριο, η έννοια «Μικροί Πελάτες», ενδεχομένως εννοείται «Οικιακοί».

ζ) **«Κόστος»** (άρθ. 39.6 και 28 (εσφαλισμένο - ορθό 27): Στα εν λόγω άρθρα γίνεται αναφορά σε οφειλές από «*αποκλειστικά, κόστος αερίου*». Δέον όπως τροποποιηθεί ώστε να καταστεί σαφές ότι οι ληξιπρόθεσμες οφειλές αφορούν στο σύνολο των χρεώσεων και των τελών που σχετίζονται και με την προμήθεια, ήτοι Χρεώσεις Προμήθειας, Ρυθμιζόμενες Χρεώσεις και Λοιπές Χρεώσεις που βαρύνουν τον Πελάτη και αποδίδονται από τον Προμηθευτή σε τρίτους (αν και τέτοιες δεν υπάρχουν στους λογαριασμούς φυσικού αερίου).

η) **Μέγιστος αριθμός Επισημάνσεων** (άρθ. 39.10): Είναι ασαφές τι ισχύει στην περίπτωση που μετά την Αλλαγή Προμηθευτή, ο Πελάτης επισημανθεί από τον προηγούμενο προμηθευτή με τον μέγιστο αριθμό επισημάνσεων. Σε αυτή την περίπτωση, ο νέος Προμηθευτής δεν έχει τη δυνατότητα να επισημάνει ξανά τον Πελάτη με αποτέλεσμα, αν ισχύει η υπό διαβούλευση σειρά ενεργειών, να μην δύναται να υποβάλει εντολή απενεργοποίησης. Προτείνεται να μην υπάρχει μέγιστος αριθμός Επισημάνσεων.

θ) **Μεταβατική περίοδος**: Η μεταβατική πρόβλεψη περί Επισημάνσεων απαιτεί κάποιες διαδικαστικές διευκρινήσεις εφαρμογής (είδος κοινοποιούμενων στοιχείων, προθεσμίες, πρόσβαση κλπ) σε συνάρτηση με θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Συνοπτικά, υποστηρίζουμε ότι απαιτείται απελευθέρωση της Αλλαγής Προμηθευτής (με την επιφύλαξη κάποιων αναλογικών περιορισμών μέσω Επισημάνσεων) αλλά, ταυτόχρονα, θα πρέπει να προβλέπεται, ρητά, ότι ο Προμηθευτής έχει τη δυνατότητα υποβολής εντολής Απενεργοποίησης Μετρητή ακόμα και αν ο Πελάτης έχει πραγματοποιήσει Αλλαγή Προμηθευτή. Εν κατακλείδι, η Αλλαγή Προμηθευτή δεν πρέπει να αποτελεί νόμιμη μέθοδο αποφυγής του υπερήμερου Πελάτη από τις υποχρεώσεις του. Μια διαφορετική αντιμετώπιση, δεν παρέχει καμμία προστασία στον Προμηθευτή (κατ' αντίστοιχη παράβαση της αρχής της αναλογικότητας), αντιθέτως επιβραβεύει τον «ενεργειακό τουρισμό», οι δε -κατά τα λοιπά, χρήσιμες- Επισημάνσεις ουδόλως συμβάλλουν στον τομέα αυτό.

Οι παρατηρήσεις μας αφορούν στον ΚΠΦΑ αλλά ισχύουν αναλογικά και για τον ΚΠΗΕ. Ειδικά, όμως, για την Ηλεκτρική Ενέργεια, η οποία εμφανίζει και τον μεγαλύτερο όγκο επισφαλειών λόγω του σχετικού κενού, σημειώνεται ότι η Απενεργοποίηση Μετρητή **μετά** την Αλλαγή Προμηθευτή δεν προκαλεί ουσιαστική ζημία στον Πελάτη (οικιακό ή μικρή επιχείρηση) καθώς αυτός θα μεταβεί στην Καθολική Υπηρεσία, παρέχοντάς επιπλέον χρονικό διάστημα για σχετική προσαρμογή (σύμφωνα με το πρόσφατο νομοσχέδιο, για τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες).

Αναμένοντας ότι η Αρχή σας θα λάβει υπ' όψη της τις ανωτέρω παρατηρήσεις μας, παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε συνεργασία, πάντοτε με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Με εκτίμηση,

Γεώργιος Πολυχρονίου
Συντονιστής Διευθυντής Δραστηριοτήτων
Στρατηγικής & Ανάπτυξης